

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

Inspekční zpráva

Základní škola Štědrá, okres Karlovy Vary

364 51 Štědrá 49

Identifikátor školy: 600 067 378

Zřizovatel: Obec Štědrá, 364 51 Štědrá 43

Školský úřad Karlovy Vary, Kollárova 15, 360 09 Karlovy Vary

Termín konání orientační inspekce: 4., 5. a 6. října 2000

Čj.	051 124/2000-1503
Signatura	oe2bu103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Neúplná základní škola je tvořena dvěma třídami prvního stupně. V jedné jsou žáci prvního a druhého ročníku, ve druhé společně žáci třetího, čtvrtého a od letošního školního roku i pátého ročníku. Součástí školy je školní družina, která má jedno oddělení.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kvalita vzdělávání byla hodnocena na základě hospitací provedených v obou třídách v předmětech naukového i výchovného charakteru (český jazyk, matematika, německý jazyk, prvouka, vlastivěda, přírodověda, praktické činnosti, výtvarná a tělesná výchova). Namátkově byly sledovány také sešity žáků, výtvarné práce a žákovské knížky. Hospitace proběhla rovněž při odpolední činnosti ve školní družině. Zdrojem informací byly dále rozhovory s ředitelkou a učiteli. Hodnocení sledovaných jevů je s ohledem na velikost školy souhrnné.

Výuka probíhala podle zvoleného vzdělávacího programu Základní škola. Obsah učiva ve sledovaných hodinách odpovídal požadavkům osnov. Při plánování a přípravě výuky vycházeli vyučující z aktuálního složení tříd a místních podmínek. Učivo rozčlenili do tematických plánů, mezi ročníky je zajištěna kontinuita. Hodinová dotace jednotlivých předmětů je v souladu s učebním plánem uváděného vzdělávacího programu. Úkoly byly žákům zadávány v přiměřeném rozsahu i tempu. Hospitacemi a kontrolou záznamů v třídních knihách bylo ověřeno, že učební osnovy jsou plněny. Výchovně-vzdělávací práce školní družiny je rámcově vymezena celoročním plánem, který zahrnuje úkoly ze všech výchovných složek i různé organizační formy práce se žáky. Činnosti jsou často spojené například s ročními obdobími, významnými svátky nebo událostmi.

Výuku sledovaných předmětů zabezpečuje tříčlenný pedagogický sbor. Jen jedna učitelka je plně odborně a pedagogicky způsobilá pro práci na prvním stupni. Jeden učitel má dlouholetou pedagogickou praxi a odpovídající kvalifikaci pro druhý stupeň základních škol. Přibližně 13 % z celkového počtu hodin je odučeno učitelkou, která má střední odborné vzdělání nepedagogického směru a kratší praxi ve zdejší škole. Zároveň pracuje jako vychovatelka ve školní družině. Zájem učitelů o další vzdělávání je rozdílný. Podle údajů uveřejněných ve výroční zprávě o činnosti školy se například v uplynulém školním roce do vzdělávacích akcí zapojili dva z nich. Získané poznatky se snaží uplatňovat při výuce.

Školní budova je prostorná, učebny poskytují podnětné pracovní prostředí. Jsou zařízeny potřebným nábytkem. Ve většině sledovaných hodin měli žáci kromě učebnic k dispozici i různé pomůcky, zejména obrazový materiál a pracovní listy. K procvičování učiva využívali v obou třídách často také počítačové programy, vytvořené nebo upravené pro zdejší podmínky. Podle finančních možností je doplňován a rozšiřován fond dětské, naučné i odborné literatury. Žáci navštěvují také obecní knihovnu provozovanou přímo v budově školy. V době inspekce byla dokončována rekonstrukce tělocvičny. Výuka tělesné výchovy probíhala na místním travnatém hřišti.

Školní družina má v budově školy k dispozici vlastní prostory. Část je vybavena pro práci u stolků a část zařízena jako herna. Prostředí poskytuje příležitost k odpočinku i k různým zájmovým aktivitám. Tyto místnosti mohou žáci využívat za nepříznivého počasí i o velké přestávce.

Upravený interiér vytváří žákům i zaměstnancům příjemné pracovní prostředí. Učebny i chodby jsou vyzdobené především žákovskými pracemi. Psychohygienické podmínky příznivě ovlivňuje volný pohyb žáků o velké přestávce na školním dvoře a zřízení relaxačního koutku v

první třídě.

Sledovaná výuka byla organizovaná s ohledem na specifické podmínky práce ve třídách se spojenými ročníky. Struktura hodin většinou odpovídala věku žáků i stanoveným výukovým cílům. Střídala se v nich práce pod přímým vedením vyučujících a samostatná činnost, stanovené úkoly navazovaly na předcházející znalosti. Žáci obou tříd prokázali dobře upevněné pracovní návyky, většinou se dokázali soustředit na společnou i samostatnou práci. Učitelé vycházeli z jejich dosavadních zkušeností a využívali mezipředmětové vztahy. Ve velmi dobře hodnocených hodinách vyučující střídali činnosti, pracovní místa žáků, zařazovali relaxační a soutěživé prvky, využívali netradiční metody k procvičování učiva (např. práce na počítačích). Měli připravené úkoly pro rychlejší a nadanější, individuální péči věnovali také pomalejším. Poskytovali žákům prostor pro vlastní iniciativu, starší byli vedeni k samostatnému vyhledávání informací. V těchto hodinách žáci pracovali s chutí, projevovali o předkládané učivo živý zájem. Naopak v méně efektivních hodinách převažoval spíše autoritativní frontální způsob jejich vedení. Projevily se rezervy v účelném využívání pomůcek, dlouhé pracovní úseky byly náročné na soustředění a pozornost.

Hlavní náplní sledované práce ve školní družině byla rekreační zájmová činnost. Nabízené aktivity byly zajímavé, žáci se do nich zapojovali s chutí a zájmem, získávali při nich doplňující poznatky a dovednosti. Vhodně zvolená organizace umožňovala také individuální práci. Pravidelně je zařazován pobyt venku. Po dohodě s rodiči si v družině někteří žáci vypracovávali domácí úkoly.

Učitelé žáky vhodně motivovali ke vzájemné spolupráci. Většinou se jim dařilo vzbudit jejich zájem o výuku sledovaných předmětů. Vhodně formulovanými otázkami rozvíjeli a kultivovali ústní projev žáků. Pochvalou, povzbuzením, oceňováním snahy i známkou kladně ovlivňovali jejich motivaci k učení. Zaměřovali se také na práci s chybou. Žáci se učili přiměřeným způsobem zdůvodňovat řešení a argumentovat. Kromě ústního projevu věnují učitelé náležitou pozornost také písemnostem žáků, pravidelně je kontrolují a opravují. Některé hodiny začínaly písničkou, což vytvářelo ve třídách příjemnou pracovní atmosféru.

Náměty pro práci ve školní družině vycházely ze zájmu žáků. Připravené pomůcky a materiál je motivovaly a aktivizovaly k tvořivým činnostem z oblasti výtvarné a pracovní výchovy.

Vyučující svým vstřícným vztahem k žákům a přirozenou autoritou posilovali přátelskou atmosféru ve třídách. Většinou vytvářeli prostor pro rozvíjení komunikativních dovedností, klidně a trpělivě utvářeli nové dovednosti. Žáci se na ně obraceli s důvěrou o radu a pomoc. Mezi pedagogy a žáky panovaly ve třídách i ve školní družině většinou neformální vztahy založené na vzájemné důvěře. Učitelé i vychovatelka taktně reagovali na spontánní projevy žáků a byli jim nápomocni při řešení problémů. Žáci respektovali dohodnutá pravidla kulturního chování a vzájemného soužití. Ke svým spolužákům byli většinou tolerantní a vstřícní. Věkově smíšené třídy vytvářejí přirozené prostředí pro rozvíjení sociálních vztahů a vzájemné spolupráce. Rezervy se projevily v průběhu některých vyučovacích hodin v rozvíjení komunikativních dovedností žáků a ve využívání jejich životních zkušeností.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky vycházejí z podmínek školy, jsou na velmi dobré úrovni. Personální podmínky jsou s ohledem na chybějící odbornou a pedagogickou způsobilost učitelů hodnoceny jako průměrné. Prostorové podmínky, úprava prostředí a vybavení pomůckami umožňují realizovat zvolený vzdělávací program a jsou velmi dobré. Také psychohygienické podmínky jsou s ohledem na převažující pozitiva hodnoceny jako velmi dobré. Organizace výuky, rozmanité metody a formy práce využívané ve většině

sledovaných hodin jsou spíše nadprůměrné. Motivace a způsob hodnocení se zjevnou snahou žákům pomáhat i úroveň vzájemné komunikace jsou s ohledem na převažující pozitiva velmi dobré.

Kvalita vzdělávání je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Činnosti ve školní družině se svým charakterem odlišovaly od školní práce a umožňovaly dětem smysluplně trávit volný čas. Práce školní družiny je celkově hodnocena také jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Neúplná základní škola poskytuje žákům podnětné prostředí pro počáteční vzdělávání. Koncepce výuky vychází ze zvoleného vzdělávacího programu a místních podmínek. Dlouhodobějším cílem ředitelky je udržovat naplněnost školy a zabránit odlivu žáků do okolních škol. Daří se jí například zlepšovat ve spolupráci se zřizovatelem materiálně-technické podmínky výuky, zajišťovat individuální péči o žáky s vývojovými poruchami učení, organizovat činnost zájmových kroužků a částečně přispívat ke kulturnímu dění v obci. Navázala spolupráci se spádovou školou ve Žluticích, malotřídkou v Útvině a místní mateřskou školou. Vzhledem k nízkému počtu žáků zapsaných do prvního ročníku byl v letošním školním roce otevřen také ročník pátý.

Dlouhodobější i dílčí úkoly, rozpracované v ročním plánu činnosti, jsou voleny s ohledem na místní podmínky a vycházejí z analýzy uplynulého období. Škola usiluje o hlubší spolupráci s rodiči, podporuje výchovu žáků ke slušnosti a pracovitosti. Nabízí jim vhodné způsoby využití volného času (např. zapojení do kroužku angličtiny, práce na počítači, šachy) a utváří vztah k místu bydliště. Je členem Asociace školních sportovních klubů. Kromě výchovně-vzdělávací činnosti plán vymezuje úkoly i pro oblast kontrolní, organizační a materiálně-technickou. Jeho součástí je i plán činnosti školní družiny. Stanovené úkoly jsou vyhodnocovány na pedagogických radách a ve výroční zprávě o činnosti školy.

Organizace chodu školy a školní družiny má svoje pravidla, která jsou vymezena organizačním řádem. Kompetence a odpovědnost pracovníků jsou stanoveny ve vnitřním řádu pro učitele. Vnitřní řád platný pro žáky vymezuje jejich povinnosti i práva (např. právo na podnětné prostředí, možnost rozvíjet své tvůrčí schopnosti atd.). Organizace vyučování odpovídá psychohygienickým a didaktickým zásadám a splňuje příslušná ustanovení § 9 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole.

Vnitřní informační systém je funkční. Všichni zaměstnanci jsou v denním úzkém kontaktu, předávání informací je včasné a neformální. Podle plánu jsou svolávány pedagogické rady. Zápisy z nich jsou věcné. Důvěrné informace o žácích i zaměstnancích jsou zabezpečeny před zneužitím.

Škola se snaží prohlubovat zájem rodičů o práci žáků. Kromě třídních schůzek jim nabízí možnost osobního jednání s učiteli, podle potřeby zprostředkuje spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Výchovně-vzdělávací problémy se snaží řešit bezodkladně. O prospěchu a chování jsou rodiče informováni také prostřednictvím žakovských knížek a notýsků. V průběhu roku škola organizuje řadu akcí, kterými se prezentuje před veřejností. Jedná se např. o školní slavnosti a účast v různě zaměřených soutěžích (sportovní, výtvarné, matematické apod.). V obci má svoji vývěsní skříňku. Žáci se úspěšně zapojují i do soutěží vyhlášených Asociací školních sportovních klubů. K rozvíjení všeobecné kulturnosti přispívají rovněž návštěvy divadelních představení, školní výlety a exkurze. Školní akce jsou zaznamenávány do školní kroniky a je z nich pořizována fotodokumentace.

Povinná dokumentace (třídní knihy, katalogové listy žáků a třídní výkazy) je vedena na předepsaných tiskopisech. Dále byly kontrolovány zápisy z pedagogických rad, školní řád, rozvrh hodin a kniha úrazů. Uvedené písemnosti jsou vedeny v souladu s § 38a odst. 1 písm. b), d), e), h) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů.

Povinná dokumentace byla kontrolována také v rámci hodnocení práce školní družiny. Zápisní listy a přehled výchovně-vzdělávací práce jsou řádně vedeny v souladu s § 9 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.

V malém kolektivu má ředitelka velmi dobrý přehled o práci zaměstnanců. Pro jejich hodnocení zpracovala kritéria, kterých využívá k motivaci a oceňování kvality práce. Důraz klade na osobní příklad při plnění povinností. Jejím cílem je vytvořit vhodné pracovní podmínky pro všechny zaměstnance a zlepšovat vzdělávací činnost školy a školní družiny tak, aby byl o ně ze strany rodičů stálý zájem.

Ředitelka podporuje další vzdělávání učitelů a poskytuje jim účinnou metodickou pomoc. Přes problémy s dopravou a zastupováním se většina pedagogů účastní akcí organizovaných v rámci dalšího vzdělávání učitelů. Nové poznatky si předávají na pedagogických radách a snaží se je využívat ve své práci.

Ředitelka průběžně sleduje a vyhodnocuje plnění ročního plánu činnosti školy. Podle konkrétní situace stanovené úkoly operativně upravuje. Potřebné informace získává hospitacemi u jednotlivých vyučujících a ve školní družině, kontrolou dokumentace a na pedagogických radách. Dodržování pracovních povinností sleduje v každodenním osobním kontaktu. Práci učitelů ředitelka analyzuje a hodnotí. Hospitační záznamy jsou věcné, jejich závěry přispívají k odstraňování zjištěných nedostatků. Závěry z kontrolní činnosti vyhodnocuje na pedagogických radách.

Hodnocení kvality řízení

Způsob a forma plánování rozvoje školy jsou na velmi dobré úrovni, odpovídají místním podmínkám a požadavkům vzdělávacího programu. Organizační uspořádání a fungování malé školy je vyřešené přehledně. Ochota učitelů ke vzájemné kooperaci pozitivně ovlivňuje úroveň výuky. Organizování, vedení a motivování pracovníků mají velmi dobrou úroveň. Kontrolní mechanismy poskytují ředitelce potřebné informace k usměrňování chodu školy a přispívají ke zkvalitňování výchovně-vzdělávací práce. Jsou hodnoceny jako velmi dobré. Ze zjištěných skutečností vyplývá, že řízení školy je celkově velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. OSO/766/99-10-2, ze dne 1. září 1999;
- tematické plány k výuce;
- plán práce školy pro školní rok 2000/2001;
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1999/2000;
- záznamy z hospitační činnosti ředitelky školy za školní rok 1999/200 a 2000/2001;
- personální dokumentace;
- povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 písm. b), d), e), h) zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škola a vyšších odborných škol.

ZÁVĚR

Základní škola má vzhledem ke svému poslání v místě působení důležité postavení. Tomu odpovídá i zájem ředitelky zkvalitňovat úroveň výchovně-vzdělávací práce. Pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu má škola velmi dobré materiální podmínky. Vyšší počet hodin odučený učiteli bez odborné a pedagogické způsobilosti neměl zásadní negativní dopad na celkovou kvalitu výuky. Systematické plánování, pečlivá příprava vyučujících, využívání pomůcek, zajímavých metod a forem práce přispěly ke zdárnému průběhu většiny sledovaných hodin. Důraz na vlastní činnost a aktivitu, ohled na individuální zvláštnosti a přátelská pracovní atmosféra pak pozitivně ovlivnily motivaci žáků k učení. Kvalita vzdělávání je ve sledovaných oblastech na velmi dobré úrovni.

Při řízení ředitelka respektuje místní podmínky, její práce je koncepční. Usiluje o zlepšování podmínek výuky, podporuje další vzdělávání učitelů, snaží o propagaci práce školy na veřejnosti, je vstřícná vůči rodičům, má zájem o bezproblémový přechod žáků do spádové školy. Řízení je s ohledem na převažující pozitiva na velmi dobré úrovni.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch rozvoje školy.

Celkově je činnost školy ve sledovaných oblastech hodnocena jako velmi dobrá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorky	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Vrátníková
Členka týmu	Mgr. Alena Rájová

V Chebu dne 20. října 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. října 2000

Razítko

Ředitelka školy	Podpis
Mgr. Alice Pitrová

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Karlovy Vary	10. listopadu 2000	133/2000
Zřizovatel Obec Štědrá	10. listopadu 2000	134/2000

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly vzneseny.